

HRVATSKI

Matković je kao autorica elaborata o zločinima na području od Jesenice do Kočevskog Roga svjedočila na Županijskom sudu u Zagrebu kada je započeo kazneni postupak protiv Sime Dubajića

F PIŠE:
IVAN BARIŠIĆ / BERN

Hrvatska povjesničarka mr. sc. Blanka Matković, nedavno je pred brojnim Hrvatima u Bernu govorila o komunističko-partizanskim zločinima između ideologije povijesne istine. Matković je prije točno 11 godina započela samostalni istraživački projekt o hrvatskoj povijesti od 1941. do 1948. U to vrijeme radila je kao povjesničar na istraživanju za potrebe snimanja dokumentarnog filma o Andriji Hebrangu. Tijekom tog istraživanja, u dosjeu Ante Pavelića koji se čuva u Hrvatskom državnom arhivu, pronašla je popis osoba ubijenih u logorima Jasenovac i Stara Gradiška. Ovaj dokument nedavno je objavljen na web stranici www.croatiarediviva.com. Prema tim podacima, u Jasenovcu je stradalo 7.133 osobe, a u Staroj Gradiški 2.825 osoba. Dakle, riječ je o ukupno 9.958 osoba, ne računajući muške osobe u dobi od 14 do 70 godina, kojih u tom popisu nema, odnosno nisu upisane.

Popise žrtava potpisao je tadašnji načelnik Pravnog odjela Državnog sekretarijata za pravosudnu upravu Narodne republike Hrvatske, savjetnik dr. Bogdan Zlatarić. "Potrebno je napomenuti da je ove popise tek potrebno analizirati i uspostaviti s ostalim podacima te da ni u kom slučaju ne možemo tvrditi da su oni točni", kazala je Blanka.

Provjerila 10 tisuća imena s popisa
Istaknula je kako ju je taj detalj

Cilj nam je razotkriti prešućene detalje iz nedavne prošlosti

Konačan cilj našeg istraživakog rada razotkrivanje je prešućenih detalja iz suvremene hrvatske povijesti i prezentiranje rezultata istraživanja između ostalog i kroz zbornike dosad većinom nepoznatih i neobjavljenih dokumenata. To je osnovni preuvjet za neophodnu katarzu čitavog hrvatskog društva i lustraciju starih komunističkih kadrova.

Blankina predavanja o istraživanju komunističkih zločina, uvijek izazovu veliko zanimanje kod publike

POVJESNIČARKA BLANKA MATKOVIĆ GOSTOVALA U BERNU

Pripremili smo 11 opsežnih elaborata o komunističkim zločinima na Križnom putu

na području od Jesenice do Kočevskog Roga svjedočila na Županijskom sudu u Zagrebu, kada je započeo kazneni postupak protiv Sime Dubajića. Na zahtjev DORH-a, također sam analizirala službenu izjavu Milke Planine o njezinim spoznajama o događajima u travnju i svibnju 1945., i nakon usporedbe s različitim arhivskim i drugim izvorima ustanovila da je Planine lagala u svim ključnim dijelovima svoje izjave. Istraživanje zbog nedostatka finansijskih sredstava nije moglo biti završeno", kaže.

Zločini i teror

Osim na projektu Hrvatskog državnog arhiva u tom prvom razdoblju rada, prikupljali su i dokumente o drugim temama iz razdoblja Drugog svjetskog rata i poraća, posjetili brojne lokacije, naročito grobišta i razgavarali s brojnim svjedocima ili sudionicima događaja. U ožujku 2011. objavili su Internet izdanje Zbornika dokumenata pod naslovom „Zločini i teror u Dalmaciji 1943.-1948. počinjeni od pripadnika NOV, JA, OZN-e i UDBA-e“, kojeg su pripremili Ivan Pažanin i Blanka Matković u suradnji sa

Zahtjev Ministarstvu kulture RH za usklajivanje podataka

Uoči Božića 2016. , Matković i Pilić su poslali Ministarstvu kulture RH dopis kojim još jednom traže da se podaci na službenoj stranici Spomen-područja Jasenovac usklade s novim znanstvenim otkrićima koja su prezentirana u njihovom dosadašnjem radu, ali su zatražili i izmjene Zakona o Spomen-području Jasenovac u čijem Savjetu jedno mjesto zauzima predstavnik Saveza antifašističkih boraca, dakle predstavnik onih koji su nakon Drugog svjetskog rata u Jasenovcu zatvarali i ubijali hrvatske zarobljenike. Njihov je prijedlog da to mjesto u Savjetu umjesto njih zauzme predstavnik hrvatskih logoraša i političkih zatvorenika.

Stipom Pilićem i don Josipom Dukićem. Dio dokumenata iz tog Zbornika ustupljen je priredivačima knjige „Partizanska i komunistička represija i zločini u Hrvatskoj 1944.-1946.

Dokumenti, Dalmacija“ koju su u svibnju iste godine objavili Podružnica za povijest Slavonije, Srijeme i Baranje Hrvatskog instituta za povijest u Slavonskom Brodu i Hrvatski institut za povijest u Zagrebu. Manji dio dokumenta prikupljen tijekom ovog istraživanja objavljen je u lipnju 2011. u knjizi „Dugopoljski žrtvoslov“ čiji su autori don Josip Dukić i Blanka Matković. „Ta knjiga ujedno predstavlja i prvo tiskano izdanie našeg Samostalnog istraživačkog projekta Hrvatska povijest 1941.-1948. Trenutno je u pripremi i knjiga „Solinski žrtvoslov“ istih autora (Blanka Matković i don Josip Dukić), koja bi trebala biti završena tijekom ove godine. Osim toga, splitski dio naše ekipe (Blanka M. i Josip D.) radi na pripremi dokumenta OZN-e Cetinske krajine te surađujemo na snimanju dokumentarnog filma o likvidacijama na Markovića jami kod Aržana (Podi) i jami Ogledala na Kupresu. Nedavno je završena knjiga o zarobljeničkim logorima u Splitu 1944. i 1945., a promocija je planirana za početak svibnja ove godine“, otkvira Blanka Matković.

2012. bio više fokusiran na komunističke zločine, u istom razdoblju nastavili smo prikupljati podatke o Jasenovcu. Riječ je zapravo o dva zapisnika Narodnog odbora Kotara Novske iz ljeta 1946. o dijeljenju cigle iz jasenovačkog logora, a u njima se spominje i Anatolij Avramov, upravnik zatočenika u Jasenovcu. U jednom dokumentu Udbe iz sredine studenoga 1946., odnosno zapisnika sa sastušnjima logoraša Ivana Križanovića koji je u kolovozu 1946. sa skupinom zatočenika pobjegao iz logora i zatim ponovno uhvaćen, 'isljednik' Udbe pita Križanovića da odgovori na pitanje 'tko je organizirao bjegstvo iz logora Jasenovac i

na koji način?'. Rad, u kojem smo koristili ukupno 70 arhivskih dokumenta jugoslavenske provenijencije koji se čuvaju u Državnom arhivu u Sisku i u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu, dovršili smo 2013. i objavili kao izvorni znanstveni rad u Radovima Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru u prosincu 2014. Istraživanje je nakon toga nastavljeno, a Stipe Pilić je pronašao nove dokumente koji će biti predstavljeni u zasebnoj knjizi. Ona će dodatno potvrditi postojanje poslijeratnih logora na jasenovačkom području i objasniti njihovo funkcioniranje. Knjiga bi mogla izći do kraja godine, a nakladnik će biti naša udruža „Hrvatska družba povjesničara, „Dr. Rudolf Horvat“, kaže Matković.

S obzirom da su na ovim istraživanjima radili samo Pilić i Matković i bili vremenski i financijski ograničeni, istraživanje ratnog logora Jasenovac posvetili su se onolikو koliko su im okolnosti dopuštale. 2016. u radu im se priključio Nikola Banić, koji je sa svojim koautrom M. Koićem objavio 40-tak tekstova o Jasenovcu u Hrvatskom tjedniku, te nekoliko drugih stručnjaka s kojima smo pojačali rad naše udruge.

Blanka Matković sa domaćinom Franom Vugdeljom

Izloženi smo medijskoj blokadi
S obzirom na finansijske i kadrovske mogućnosti naše udruge te medijsku blokadu kojoj smo izloženi u našem radu, potrebna nam je svaka pomoć koja je dostupna te bismo bili zahvalni da nas svi oni koji nam žele pomoći kontaktiraju putem e-maila info@croatiarediviva.com, na čemu se unaprijed zahvaljujemo - Blanka Matković

Poratni logor u Jasenovcu

Iako je naš rad od 2008. do